

Tisková zpráva, Brno, 24. října 2022

Ruský historik Andrej Zubov vyměnil na Masarykově univerzitě obavy z vězení za návrat k výuce

Když 24. února začala válka na Ukrajině, byla Masarykova univerzita jednou z prvních institucí v České republice, která vyjádřila podporu napadené zemi. Nabídla také lidem z Ukrajiny pomoc a vzápětí ukončila spolupráci s ruskými institucemi. Nyní univerzita na své půdě uvítala známého historika z Ruska prof. Andreje Zubova. Paradox? Pouze na první, nezasvěcený pohled.

Pandemie koronaviru a největší vojenský konflikt na evropském území od 2. světové války, tedy dvě velké krize v řadě, prověřily společenskou roli a odpovědnost Masarykovy univerzity, která spočívá v aktivní obhajobě principů svobody, základních lidských a občanských práv, demokratických hodnot a pomoci společnosti.

„Jako demokratická instituce přirozeně odmítáme princip kolektivní viny a v duchu odkazu duchovního otce naší univerzity, T. G. Masaryka, jsme v rámci našich možností připraveni pomáhat všem, kdo si pomoc zaslouží. Už dříve jsme nabídli pomoc běloruským studentům a akademikům v reakci na násilí a perzekuční postup vůči těm, kdo vyjadřovali nesouhlas s nedemokratickým průběhem voleb v této zemi. Na jaře jsme pak podpořili aktivity ruských a běloruských studentů, kteří vyjádřili nesouhlas s Putinovým válečným tažením na Ukrajině. A když přišla možnost pomoci prof. Zubovovi, který se díky své odvaze říkat pravdu v totalitním režimu ocitl v nouzi, neměli jsme žádný důvod váhat,“ vysvětluje rektor Masarykovy univerzity Martin Bareš na adresu jednoho z největších odborníků na dějiny Ruska, který kriticky odsoudil už anexi Krymu, načež přišel o práci a bylo mu znemožněno přednášet na všech ruských univerzitách.

Také tehdy přišla reakce z Masarykovy univerzity, když Andrej Zubov obdržel od tehdejšího rektora a současného ministra pro evropské záležitosti Mikuláše Beka nabídku na působení v Brně. Tenkrát Zubov ještě odmítl, ale od té doby byl mezi ním a univerzitou navázán úzký vztah, který vyústil v roce 2019 v udělení akademické hodnosti „doctor honoris causa“ za mimořádné vědecké zásluhy a rozvoj lidského poznání a za angažovanost ve společenském dění.

„Důvody, které profesora Zubova nakonec na Masarykovu univerzitu přivedly, bolestně připomínají naplnění těch nejčernějších scénářů, které jsme si před lety přes všechna varování neuměli nebo nechťeli připustit. Za jeho příchod jsem velmi rád, a to nejen pro jeho přínos pro univerzitu a studenty, ale i proto, že to ukazuje, jak si umíme pomáhat. A to nám všem dává velkou naději,“ dodává Mikuláš Bek.

O svých pocitech z přednášení před studenty po dlouhých osmi letech se podělil také Andrej Zubov, když poprvé na Filozofické fakultě MU hovořil před plnou aulou studentů z Česka, Slovenska, Ukrajiny, Ruska, Běloruska, ale také Maďarska, Německa či Rumunska: „Bál jsem se, že jsem po letech izolace od školy zapomněl, jaké to je přednášet studentům. Tím spíš, že jsem přednášel v cizím jazyce, v angličtině, kterou neovládám tak dokonale jako ruštinu. Přednášel jsem studentům, pro které angličtina také není mateřským jazykem,“ přiznal určitou trému autor legendární publikace Dějiny Ruska 20 století. Sedmdesátiletý expert na dějiny evropské filozofie, dějiny náboženství a ruskou a srovnávací historii, si dobře uvědomuje, že v Moskvě by jej v současné situaci nečekalo nic dobrého.

„KGB vytváří krok za krokem v Rusku policejní despotii a omezování svobody slova vrhá občany do válečné propasti. Tento režim nepotřebuje myslící lidi, kteří znají dějiny své země a světa, potřebuje vojáky s vymytým mozkiem připravené jít a zabíjet nevinné lidi. Proto jsem přijal toto pozvání, protože jsem věděl, že ve své vlasti bych měl zaručené v lepším případě mlčení, v horším vězení. Jsem šťastný, že jsem svou první přednášku po osmi letech mlčení přednesl právě zde, v České republice, v Brně. Bůh zehnej tomuto úsilí,“ uzavřel kritik Vladimíra Putina a zastávce demokratických hodnot profesor Andrej Zubov.

Radim Sajbot, Tiskový mluvčí Masarykovy univerzity

Rektorát, Žerotínovo nám. 9, 601 77 Brno, M: +420 602 521 182, E: sajbot@rect.muni.cz, www.muni.cz

Text této tiskové zprávy, k němuž vykonává autorská práva Masarykova univerzita, je dostupný pod licenčními podmínkami Creative Commons Uvádějte autora 3.0 Česko. Užití textu na základě zákona tím není nijak omezeno, zůženo či limitováno.